

**UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG**

D O M

Afsagt den 15. januar 2015 af Østre Landsrets 20. afdeling
(landsdommerne B. Tegldal, Bodil Dalgaard Hammer og Henrik Westermann Jørgensen
(kst.)).

20. afd. nr. B-

Forsikring A/S

(advokat Jens Andersen-Møller)

mod

G

(advokat Charlotte Rosenberg Gransøe, besk.)

Procestilvarslet: Ankestyrelsen

Københavns Byrets dom af 21. juni 2013 er anket af Forsik-
ring A/S med endelig påstand om frifindelse, subsidiært at erstatningen fastsættes til et
mindre beløb alene med procesrente fra tidspunktet for de enkelte kravs indenretlige frem-
sættelse.

Indstævnte, G har påstået stadfæstelse.

G har fri proces under ankesagen, jf. retsplejelovens § 331, stk. 5, og er ikke dækket af en retshjælpsforsikring.

Supplerende sagsfremstilling

I ressourceprofil fra Aalborg Kommune vedrørende G er et journalnotat dateret både den 17. november 2005 og den 24. juli 2006. Følgende fremgår af journalnotatet:

”Det kan blive en barriere i forhold til tilbagevenden på arbejdsmarkedet, at G ikke har et optimalt ønske om at komme i arbejde igen. På trods af at han har erkendt, at det ikke er realistisk med tilkendelse af førtidspension, er det problematisk at han ikke har en naturlig lyst til at vende tilbage. Min vurdering er, at han mangler noget gejst og noget drive, hvad angår arbejde, hvilket også vurderes at være tilfældet inden ulykken. G lægger ikke skjul på, at han trives bedst derhjemme, hvilket skønnes at være en væsentlig barriere.”

Af speciallægeerklæringen af 6. marts 2006 fra speciallæge i psykiatri, Piet Casier, fremgår udover det i byrettens sagsfremstilling citerede blandt andet følgende:

”Konklusion

...

De kropslige klager og objektive fund som ryggener og overvægt udgør en fysisk begrænsning for erhvervsevnen.

De psykiske klager begrænser hans erhvervsevne i et arbejde hvor der er kontakt med biler.

De objektiver fund udgør en positiv faktor i kontakt med kunder.

...

I takt med at tiden går, og efter at aktuelle kørende sager vil udgør en del af fortiden, vil symptomerne formentligt udflade sig, og tilstanden stabilisere til muligvis normalisere.”

RevalideringsCenter Aalborg (RCA) har udarbejdet en sammenfatning af forrevalideringsforløb dateret den 25. august 2006. Af sammenfatningen fremgår blandt andet:

”G har som udgangspunkt ikke noget ønske om at blive tilknyttet arbejdsmarkedet. Han har et ønske om at få tilkendt en pension, og så evt. få nogle timer i beskyttet beskæftigelse gerne på RCA. Af G's handleplan fremgår det, at hans motivation for fremtidig tilknytning til arbejdsmarkedet på en skala fra 1-10, hvor 10 er det højest, svarer G 1.”

I ressourceprofilen fra Aalborg Kommune anføres under den 26. oktober 2009 følgende om G's psykiske tilstand:

"Ved samtalen d.d. oplyser G at han oplever en løbende forringelse af den psykiske tilstand. Har ofte tanker om selvmord og sender sms til samleveren der så må skynde sig hjem. Oveni kommer at parret efterhånden er i en økonomisk uoverskuelig situation, dels p.g.a. at samleveren kun har deltidsarbejde, dels p.g.a. den store gæld som G har opbygget/opbygger ved de mange køb og forbrugslån. Jeg snakker med G om evt. fornyet henvisning til psykolog, det vil G gerne, har dog ingen tro på at samtaler vil kunne hjælpe så meget at han igen vil kunne klare sig på arbejdsmarkedet."

Undere ankesagen har Retslægerådet den 6. marts 2014 besvaret supplerende spørgsmål i sagen. Af erklæringen fremgår blandt andet følgende:

"Spørgsmål D

I tilslutning til svaret på spørgsmål 2 ønskes det oplyst, om hændelsen den 17. marts 2004 disponerer til en tilpasningsreaktion (WHO IDC-10, pkt. F43.2).

Det ønskes oplyst, om tilpasningsreaktioner er forbigående.

Ja.

Tilpasningsreaktioner er oftest forbigående og relativt kortvarige.

...

Spørgsmål J

Er der holdepunkter for at fastslå, at påvirkninger i forbindelse med færdsels-hændelsen den 17. marts 2004 er årsag til det i psykologerklæring beskrevne massive behov for tryk.

Som besvaret ved spørgsmål 2 er der formentlig en kompleks sammenhæng mellem forudgående helbredstilstand og hændelse, samt ulykkestilfældet. Den indbyrdes andel i bidraget til den endelige tilstand kan ikke fastslås sikkert."

Foranlediget af en henvendelse fra G's advokat meddelte Ankestyrelsen den 24. april 2014, at Retslægerådets udtalelse af 6. marts 2014 ikke gav anledning til genoptagelse af arbejdsskadesagen. Af afgørelsen fremgår blandt andet:

"Vi finder dermed, at vores afgørelse af 20. januar 2012 er i overensstemmelse med Retslægerådets udtalelse, da G har fået 10 procent i varigt mén som følge af arbejdsskaden og vi har ikke foretager fradrag som følge af konkurrerende/forudbestående forhold.

For så vidt angår den erhvervsmæssige situation har vi vurderet, at arbejdsskaden har medført varige angstsymptomer og undvigedfærd, men at G har konkurrerende fysiske gener, hvormed vi har vurderet, at erhvervsevnetabet som følge af arbejdsskaden udgør skønsmæssigt 15 procent, da størstedelen af erhvervsevnetabet med overvejende sandsynlighed skyldes andre forhold end arbejdsskaden.”

Ankestyrelsen gav efter ansøgning aktindsigt i styrelsens lægekonsulents udtalelse i sagen. Den pågældende er speciallæge i psykiatri. Af Ankestyrelsens brev af 12. maj 2014 fremgår blandt andet:

”Spørgsmål til lægekonsulenten:

- ’1. Er der tale om varige følger efter arbejdsskaden – i givet fald hvilke?
2. Hvis ja, er der aktuelt tale om en méngrad på 5 procent eller mere?
Skønsmæssigt/méntabel?
3. Er følgerne af arbejdsskaden hindrende for, at skadelidte kan bestride et andet almindeligt ufaglært job?
4. Vurderer du, at overgangen fra fleksjob til førtidspension skyldes arbejds-skadens følger?’

Lægekonsulentens udtalelse:

’1. Efter cirka 7 års forløb må det konkluderes, at der i dag er belæg for diverse varige angstsymptomer, varige hukommelsesproblemer, varig undvigedfærd, varig social isolationstendens, varige følelsesmæssige vanskeligheder med ned-sat tærskel overfor stress og ydre påvirkninger samt en generel tendens til manglende impuls kontrol.

2-3. Idet jeg er enig med Retslægerådet i, at der ikke er klinisk dokumentation for PTSD er der tale om en skønsmæssig vurdering uden for fortegnelsen, som jeg på baggrund af det lange forløb trods alt vil sætte til 10 procent i sig selv og isoleret set nej inden for andre erhverv.

4. Delvist.”

Forklaringer

Der er i landsretten afgivet supplerende forklaring af G ; der har forklaret blandt andet, at han før ulykken altid var glad, og at han har været aktiv indenfor spejderbevægelsen og fagbevægelsen. Han er ikke tidligere blevet mobbet og har altid været socialt udadvendt. Når han til speciallæge i psykiatri, Piet Casier, har fortalt, at han blev mobbet som barn, skyldes det, at han var låst inde i bygningen sammen med lægen. De var bag tre låste døre. Det oplevedes meget ubehageligt. Han har klaget til fagforeningen og kommunen over speciallægeerklæringen, og han har også sagt det til lægen selv. Han kan ikke huske,

om han var sygemeldt efter et uheld primo februar 2003. Efter at have gjort sig bekendt med notat af 2. maj 2003 fra egen læges journal, hvoraf fremgår, at han var påbegyndt sit arbejde efter sygemelding, husker han stadig ikke sygemeldingen. Han husker heller ikke, at han har haft hjemmepleje, som angivet i notat af 28. januar 2004 i egen læges journal. Tidligere har han arbejdet som Tupperwaresælger, men stoppede efter uoverensstemmelser med chefen. Under dette arbejde var han altid ledsaget af sin ægtefælle. Han stoppede ikke på grund af manglende indtjening i jobbet.

Han har prøvet sig frem med forskellige småjobs for at finde sin plads på arbejdsmarkedet, men jobbet som buschauffør var hans yndlingsjob, som han siden barnsben have drømt om. Da han mistede jobbet som buschauffør, mistede han modet på arbejdsmarkedet, men han har fulgt reglerne om rådighed. Han har lært at leve med sine rygsmerter, som han har haft i mere end 20 år. Smerterne har ikke forhindret ham i at passe sit arbejde. Siden han var ung, har han fået smertestillende medicin for ryggen. Efter trafikuheldet den 17. marts 2004 begyndte han at tage antidepressiv medicin. Han har forsøgt aftrapning, men det lykkedes ikke. Før ulykken tog han ikke antidepressiv medicin. Han kan ikke huske, at han har talt med sin læge om nakkesmerter efter ulykken. I dag har han ikke nakkesmerter. Efter at have gjort sig bekendt med notat af 24. maj 2004 fra egen læges journal, hvoraf fremgår, at han skulle have haft smerter lavt thorakalt efter i bus at have kørt over bump i vejen, forklarede han, at han ikke husker, at det skulle have givet smerter i ryggen. Han talte ikke med sin arbejdsgiver om at få en anden rute, da han tænkte, at man må passe det arbejde, man får anvist. Han husker ikke at have talt med psykologen om at få en anden rute.

Da han fik et fleksjob, havde han det i 6-12 måneder. Arbejdstiden var ca. 27 timer om ugen. For at skåne ryg og knæ på jobbet fik han stillet en minicrosser til rådighed. Det er en slags motoriseret rullestol. Kollegerne virkede jaloux på ham på grund af minicrosseren, og de hånede ham for den og mobbede ham. Forholdene blev negligeret af chefen, og når han kom hjem, græd han. Han blev nervøs for at møde på arbejde. Han måtte til sidst opgive sit fleksjob, fordi han følte sig psykisk presset. Det var ikke på grund af fysiske forhold, at han ikke kunne klare fleksjobbet. Hans ægtefælle har kørt ham til retten i dag, og han benytter alene bil til transport, når ægtefællen kan køre ham. Hvis han lufter hund, skal det helst være tidligt eller sent på dagen, så der ikke er meget trafik, men han går helst med sin mand. Det i notat af 7. september 2005 fra egen læges journal beskrevne svingende

humør er det, der med tiden er blevet værre. I dag skal der en væsentlig årsag til, at han går ud.

Procedure

Parterne har for landsretten gentaget deres anbringender for byretten og har procederet i overensstemmelse hermed.

Landsrettens begrundelse og resultat

Ved trafikuheldet den 17. marts 2004 led ingen af de implicerede fysisk overlast. Der er heller ikke oplyst omstændigheder, som giver grundlag for at antage, at G var i fare for at lide fysisk overlast. Herefter og på baggrund af oplysningerne i Arbejdsskadestyrelsens og Ankestyrelsens afgørelser, Retslægerådets erklæringer og de lægelige oplysninger i øvrigt finder landsretten, at der ikke er godtgjort et grundlag for at pålægge

Forsikring A/S at betale erstatning til G ud over det allerede anerkendte. Herefter tages selskabets påstand om frifindelse til følge.

Statskassen skal betale sagsomkostninger for begge retter til Forsikring A/S med i alt 389.780 kr. Beløbet omfatter 49.780 kr. til retsafgift og 340.000 kr. til udgifter til advokatbistand inkl. moms. Ved fastsættelsen af beløbet til dækning af udgifterne til advokatbistand er der ud over sagens værdi taget hensyn til sagens omfang og varighed.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Forsikring A/S frifindes.

I sagsomkostninger for begge retter skal statskassen betale 389.780 kr. til Forsikring A/S.

Det idømte skal betales inden 14 dage efter denne doms afsigelse.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.

(Sign.)

— — —
Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 15-01-2015

Helle Spenner
sektionsleder

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 21. juni 2013 i sag nr. BS

G

mod

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen vedrører spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgte som ansvarsforsikrings-selskab efter erstatningsansvarsloven er forpligtet til at betale sagsøgeren godtgørelse for tab af erhvervsevne udover det beløb, der er udbetalt i forbindelse med behandlingen af hans sag efter arbejdsskadesikringslovens § 17. Sagen vedrører endvidere spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgte er forpligtet til at betale sagsøger yderligere godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste end det beløb, der allerede er udbetalt.

Sagsøgerens påstand er, at sagsøgte skal betale sagsøgeren 2.061.572,70 kr. med tillæg af procesrente af 116.574,03 kr. fra den 8. december 2005, af 312.281,67 kr. fra den 11. februar 2009 og af 1.632.717,00 kr. fra den 13. oktober 2011.

Sagsøgtes påstand er frifindelse, subsidiært frifindelse for tiden.

Oplysningerne i sagen

Sagsøgeren fik i januar 2000 arbejde som buschauffør hos trafikskolen Arriva Danmark A/S. Den 17. marts 2004 blev den bus, han var fører af, påkørt i siden af en bil, der ikke overholdt sin ubetingede vigepligt ved udkørsel fra en sidevej.

I juli 2004 blev sagsøgeren afskediget på grund af for mange sygedage.

Sagsøgte har som ansvarsforsikrer af den bil, der var årsag til ulykken anerkendt erstatningspligten overfor sagsøger, men har bestridt at være forpligtet til at betale de af sagsøgeren opgjorte krav vedrørende tabt arbejdsfortjeneste og erhvervsevnetabserstatning. Sagsøgerens krav om godtgørelse for positiv udlæg til en lægeerklæring er ikke bestridt.

Sagsøgerens krav fremkommer således:

Tabt arbejdsfortjeneste	kr. 322.902,70	
Positive udlæg	kr. 375,00	
Erhvervsevnetabserstatning 80%	<u>kr. 1.807.213,00</u>	kr. 2.130.490,70
Udbetalt af sagsøgte		<u>kr. 68.918,00</u>
I alt		kr. 2.061.572,70

Sagsøgerens læge Birgitte Lund Ovesen udfærdigede den 10. august 2005 en lægeerklæring vedrørende sagsøgeren, hvoraf fremgår, at sagsøgeren tidligere blandt andet havde været under behandling af sin tidligere læge Morten Esbjørn, havde fået behandling med fysioterapi, været på skadestuen og havde fået behandling af psykolog Finn Jensen. Det fremgår videre af lægeerklæringen, at sagsøgeren havde været under stadigt og regelmæssigt tilsyn ved egen læge. Hans diagnose er beskrevet som nakkehold og stress-reaktion i forbindelse med ulykke, og det fremgår videre, at der ikke lægen bekendt er forudgående eller senere tilstødte sygdomme eller andre forhold, der har indflydelse på den nuværende lidelse og dens forløb. Herudover fremgår det, at sagsøgeren blev sygemeldt den 22. juni 2004 og fortsat ikke havde genoptaget arbejdet. Endelige har lægen anført, at stressreaktionen har efterladt koncentrationsbesvær og øget glemsomhed.

Den 6. marts 2006 udarbejdede speciallæge i psykiatri, Piet Casier, en speciallægeerklæring vedrørende sagsøgeren. Resuméet i erklæringen er sålydende:

"...

G er en 37-årig mand i hvis familie der forekommer depression, alkoholisme samt tobaksforbrug.

G blev for tidligt født uden efterfølgende problemer. Den tidligste udvikling var normal. Han angiver en høreskade på begge sider.

Familiens historie var stabil.

G mener, at han i skolen havde indlæringsproblemer "i alt" uden at han gik i specialklasse. Han havde ingen kammerater og blev mobbet indtil han fulgte et kursus i selvforsvar. Senere fik han venner.

G har ingen færdig uddannelse.

Han har haft forskellige jobs. Rygbelastende arbejde kan han ikke holde til. Kontakt med mennesker går ham godt. Han har været buschauffør i 4 år.

Aktuelt er han i arbejdsprøvning i en kantine.

Psyko seksuelt har han i længere perioder boet sammen med mandlige kærestes. Aktuelt har han haft et samlivsforhold siden februar 2004. Han er aktiv i sin fritid. G har været overvægtig i ca. 8 år, blodtrykket har været forhøjet i ca. 1 år. Han klager over kontinuerlige rygsmerter.

Bortset fra, at han i 1998/99 tabte bevidstheden pga. nervøsitet, angiver han ingen tidligere psykiske problemer.

Traumet d. 17.03.04 bestod i at bussen han var chauffør i, blev påkørt i venstre side af en bil. Børnene begyndte at græde, ingen kom til kropslig skade. Hjemme brød han sammen. Han fik psykoterapi samme aften. G husker

hele forløbet og imens han fortæller det bliver han lettere psykomotorisk urolig og nervøs.

Bagefter genoptog han sit arbejde ledsaget af kæresten indtil han i juli 2004 blev afskediget. Dette fortæller han mens han samtidig korresponderer via sms med sin samlever.

Aktuelt har G vekslende problemer når han befinder sig i en bil, han skal ikke være alene i bilen. Han tør ikke længere tage en bus da der kunne ske en ulykke. Han oplever angstsymptomer udenfor hjemmet, og tør ikke at gå udenfor alene. Han vågner pga. mareridt, hvor han jages af biler.

Han beretter upåvirket om hørelses- og synshallucinationer.

Der er intet stofmisbrug. Han tager både smertestillende og antidepressiv medicin. Objektivt psykisk fremtræder G med en snarere umoden, teenageagtig og opmærksomhedssøgende psykomotorik. Der er ingen tegn til koncentrations- eller hukommelsesproblemer. Der observeres histrioniske træk. Han ville være en god sælger i visse omstændigheder.

Objektivt somatisk observeres overvægt.

..."

Af speciallægeerklæring af 21. september 2008 udarbejdet af speciallæge i psykiatri Kirsten Tvede til brug for Arbejdsskadestyrelsens behandling af sagen fremgår blandt andet følgende vedrørende sagsøgerens sygdom og tilstand:

"...

Resume

Det drejer sig om en 39 årig gift sygemeldt mand, som pga. psykisk arbejds-skade, 17.03.04. og siden har været psykisk alvorligt syg. Har alligevel forsøgt at arbejde, men har næsten ikke haft nogen arbejdsevne, siden han blev psykisk syg. Har aldrig inden dette været hos psykolog eller psykiater eller fået psykofarmaka, som han siden har været i efter uheldet. Har fået tilkendt flexjob, har været på dette siden d. 01.05.07., hvilket han nu også har måttet sygemelde sig fra igen. Dette skyldes mobberi fra personalet, bla. tillidskvinden, som mobber ham, fordi han har fået hjælpemidler fra Kommunen. Han kan slet ikke tælle de gange, hvor han har måttet sygemelde sig fra flexjobbet, da han er alvorligt psykisk syg. Der er kommet en ny chef siden i april måned, og han synes at være på tillidskvindens side. Pt. siger, det ikke er selve jobbet, der er noget i vejen med, men at det er klimaet på arbejdspladsen. Arbejder 5½ time dgl. Har ingen tilsyneladende familiære dispositioner til psykisk lidelse, har som sagt heller ikke før uheldet været psykisk syg. Havde en god opvækst og udvikling. Aldrig haft noget misbrug.

Konklusion

Det synes at dreje sig om flere forskellige diagnoser, først synes det at være sådan, at pt. får udløst PTSD-syndrom med efterfølgende personlighedsændring og udløsning af et affektivt mønster, som også passer på personlighedsudviklingen, som er udløst efter katastrofeoplevelse.

Lidelsens/symptomernes årsag

Der synes at være en sammenhæng mellem den psykiske skade, udløst ved trafikuheldet 2004 og den efterfølgende psykiske tilstand, som bare har accelereret og faktisk også ifølge pt., synes at være blevet forværret og at alle der kender ham, ikke kan kende ham længere, idet han også personligheds-mæssigt har ændret sig samtidig med, at der er en alvorlig depression.

Behandlingsmuligheder

Der er ingen realistiske behandlingsmuligheder, som kan bedre pt.s tilstand andet, end man muligvis kan forbedre hans livskvalitet en anelse, men dette er uvist, han kan i hvert fald ikke kureres med den tilstand, han har. Man kan overveje, om man kan tage lidt af de voldsomme svingninger, han har fået udløst, med en form for stemningsstabiliserende medicin, men dette vil ikke kunne kurere hans personlighedsændring, der ikke står til at behandle.

Prognose

Dårlig.

Varige eller midlertidige skånehensyn

Dette synes irrelevant, da pt. ikke kan klare arbejdsmarkedet

Lidelsens betydning for arbejdsevnen

Pt. vurderes til hverken at kunne opnå hel eller delvis forsørgelse. Man må direkte advare mod arbejdsmarkedet, idet pt.s arbejdsevne er lig 0.

Funktionsniveauet er ubefindeligt.

Der synes at være betydeligt men. Der synes at være varigt erhvervsevnetab. Jeg mener stadigvæk, man bør advare om, at lade være med at tage denne pt. på arbejdsmarkedet. Mener, det er alt for alvorligt for ham. Han er blevet alt for syg. Han risikerer at blive fluorid psykotisk, og ikke kunne blive rask igen, da man ikke kan bedre ham.

Stationære tidspunkt

Kan ikke behandles.

Yderligere undersøgelser

Alle muligheder synes udtømte.

..."

Retslægerådet har den 2. september 2010 besvaret spørgsmål i sagen på følgende måde:

Spørgsmål 1:

Retslægerådet anmodes om at beskrive G's helbredstilstand forud for ulykken den 17. marts 2004, herunder oplyse om han forud for hændelsen havde gener/lidelser af psykisk karakter.

Sagsøgers psykiske helbredstilstand forud for ulykken 17.03.04 beskrives forskelligt i de fremsendte akter. Retslægerådet hæfter sig dog især ved undersøgelsen af 22.06.06, foretaget på Socialmedicinsk Enhed, Aalborg Sygehus, hvor det blandt andet ved omfattende spørgeskemaundersøgelse afdækkes, at han personligheds-mæssigt tidligt har været præget af at være indadvendt, dependent og socialt ængstelig. Det er dog usikkert, om disse personlighedstræk har haft et sådant omfang, at sagsøger har opfyldt diagnostiske kriterier for en personlighedsforstyrrelse (WHO diagnoseliste kapitel 6).

Spørgsmål 2:

Retslægerådet bedes beskrive G helbredstilstand efter uheldet den 7. marts 2004.

Retslægerådet bedes i den forbindelse oplyse, om der er tale om nye gener/lidelser i forhold til de gener/lidelser, der måtte være konstateret under besvarelsen af spørgsmål 1 eller en forværring af sidstnævnte.

I den forbindelse ønskes del yderligere oplyst, hvorvidt de nye gener/lidelser eller forværringen af de bestående gener/lidelser kan henføres til uheldet den 17. marts 2004.

I bekræftende fald bedes Retslægerådet angive graden af sandsynlighed efter følgende skala: usandsynligt, mindre sandsynligt, sandsynligt, overvejende sandsynligt og sikkert.

Efter marts 2004 er sagsøgers psykiske funktionsevne dekompenaseret, således at forud bestående personligheds-mæssige problemer er blevet udbygget og forstærket. Sagsøger beskriver en lang række nervøse symptomer som angst, nedtrykthed, påvirket hukommelse, klæbende afhængighed af pårørende, mareridt med genoplevelse af ulykken, frygt for svigt m.v. Retslægerådet finder, at denne udvikling bedst kan betegnes som en tilpasningsreaktion, der efterhånden har antaget en kronisk karakter. Individuel disposition og sårbarhed spiller en væsentlig rolle for tilpasningsreaktioners opståen og udformning. Uagtet at påkørslen 7.03.04 ikke kan opfattes som en katastrofeagtig begivenhed, finder Retslægerådet, at den må antages at være af afgørende betydning for tilstandens opståen. Sandsynligheden kan ikke beskrives nærmere.

Spørgsmål 3:

Såfremt Retslægerådet finder, at G opfylder betingelserne for diagnosen PTSD-syndrom, bedes Retslægerådet beskrive sværhedsgraden heraf under anvendelse af følgende skal: Let, moderat, middel svær og svær.

Sagsøger opfylder ikke diagnostiske kriterier for diagnosen posttraumatisk belastningsreaktion (PTSD), idet hovedkravet om udsættelse for en exceptionelt truende eller katastrofeagtig begivenhed ikke er opfyldt.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Retslægerådet anledning til bemærkninger?

Nej.

..."

Ankestyrelsen traf den 20. januar 2012 følgende afgørelse i sagsøgernes arbejdsskadesag:

"...

Resultatet er

Du har ret til godtgørelse for varigt mén på skønsmæssigt 10 procent. Vi forhøjer derfor méngraden fra mindre end 5 procent til 10 procent

...

Du har ikke ret til erstatning for tab af erhvervsevne på mere end 15 procent, som er det, du allerede her fået

...

Begrundelsen for afgørelsen om godtgørelse for varigt mén

Vi vurderer, at følgerne efter arbejdsskaden nu svarer til skønsmæssigt 10 procent.

...

Du har oplyst til sagen, at du kom til skade den 17. marts 2004 under arbejdet som buschauffør. En personbil overholdt ikke sin vigepligt, og bilen kørte ind i siden af bussen, som du kørte. Bilens front blev totalskadet, og bussens side blev skrallet. Der var to børn og en voksen i bussen.

Arbejdsskadestyrelsen har anerkendt en psykisk stressreaktion som følge heraf, og du har tidligere fået afslag på godtgørelse for varigt mén. Ved vores afgørelse at 5. december 2006 lagde vi vægt på, at arbejdsskaden alene havde medført en forbigående forværring af din i forvejen bestående personlighedsmæssige problematik i form af sårbarhed, spinkelt selvværd og spinkel selvstændighed.

I forbindelse med vores afgørelse at 27. marts 2008 om erstatning for tab af erhvervsevne vurderede vi, at følgerne nu havde karakter af varige symptomer.

Ved vores afgørelse at 19. november 2009 afslog vi igen at tilkende dig godtgørelse for varigt mén, da der efter vores vurdering muligvis var tale om

en mindre forværring af din psykiske tilstand. Tilstanden var dog ikke væsentlig forværret.

Ved Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 30. juli 2010 afslog Arbejdsskadestyrelsen på ny at tilkende dig godtgørelse for varigt mén, da der ikke var fremkommet nye oplysninger, som gav anledning til en ændret vurdering.

3F Aalborg har anmodet om genoptagelse den 24. januar 2011 under henvisning til udtalelse af 2. september 2010 fra Retslægerådet.

Retslægerådet vurderer her, at du personlighedsmæssigt tidligere har været præget af at være indadvendt, dependent (afhængig af andre) og socialt ængstelig. Det er dog usikkert, hvorvidt disse personlighedstræk har haft et sådant omfang, at du har opfyldt de diagnostiske kriterier for en personlighedsforstyrrelse.

Retslægerådet vurderer også, at den anerkendte arbejdsskade har udbygget og forstærket de forudbestående problemer. Retslægerådet finder, at udviklingen bedst kan betegnes som en tilpasningsreaktion, der efterhånden er blevet kronisk, ligesom de finder, at arbejdsskaden må antages at være af afgørende betydning for tilstandens opståen.

Retslægerådet vurderer endvidere, at du ikke opfylder de diagnostiske kriterier for diagnosen posttraumatisk belastningsreaktion, idet du ikke har været udsat for en exceptionelt truende eller katastrofeagtig begivenhed.

Ifølge udtalelsen fra Retslægerådet har du symptomer i form af angst, nedtrykthed, påvirket hukommelse, klæbende afhængighed af pårørende, mareridt med genoplevelse af ulykken, frygt for svigt med videre.

Du oplyser i besvarelse af spørgeskema af 7. februar 2011, at du er blevet mere panisk, og at du har hukommelsesbesvær. Du lukker dig mere inde, og du er flyttet på grund af angst for dit sidste bosted.

Du har modtaget psykologbehandling med start den 22. marts 2004, og du har fået dækket udgifter hertil for op til 15 behandlinger.

Vi vurderer, at der aktuelt er tale om varige følger efter den anerkendte arbejdsskade. Vi vurderer endvidere, at der er årsagssammenhæng mellem dine aktuelle gener og arbejdsskaden.

Vi har lagt vægt på, at du fortsat har gener efter et forløb på cirka 7 år. Generne kan således ikke længere karakteriseres som værende forbigående.

Vi har også lagt vægt på, at du har haft symptomer allerede fra omkring skaden, idet du modtog psykologbehandling allerede få dage efter skaden.

Vi har endvidere lagt vægt på, at der er beskrevet varige følger i form af angstsymptomer, nedtrykthed, påvirket hukommelse samt en klæbende afhængighed af pårørende. Vi har endelig lagt vægt på, at der er beskrevet mareridt med genoplevelse af ulykken, frygt for svigt samt social isolationstendens.

Vi vurderer herefter, et følgerne efter arbejdsskaden svarer til skønsmæssigt 10 procent.

Vi bemærker i den forbindelse, at vi er enige med Retslægerådet i, at der ikke foreligger en klinisk dokumentation for diagnosen posttraumatisk belastningsreaktion. Vi har som følge heraf fastsat din méngrad efter et skøn.

Vi bemærker endvidere, at vi ikke har fundet grundlag for at foretage et fradrag i godtgørelsen som følge af oplysningerne om den forudbestående personlighedsmæssige problematik.

Vi har i den forbindelse lagt vægt på, at denne problematik ikke har haft årsagsmæssig indflydelse på arbejdsskadens psykiske følger.

Begrundelsen for afgørelsen om erstatning for tab af erhvervsevne

Vi vurderer, at du ikke har ret til yderligere erstatning for tab af erhvervsevne end de tidligere tilkendte 15 procent.

....

Du har oplyst til sagen, at du blev ansat ved Arriva den 10. januar 2000. Du var blevet revalideret til buschauffør på grund af kroniske rygproblemer, og forud herfor har du blandt andet arbejdet som pædagogmedhjælper, Tupperware-forhandler, kontorprogrammedarbejder, servicemedarbejder og grilmeister.

Ifølge de kommunale akter var du sygemeldt nogle få dage efter skaden, hvorefter du fortsatte arbejdet med en bisidder frem til den 22. juni 2004, hvor du blev sygemeldt. Du blev opsagt fra dit arbejde den 17. juli 2004 på grund af et stort sygefravær.

Du har været i revalidering i en kantine i et revalideringscenter fra den 13. februar 2006 til den 31. august 2006, og du blev ansat i et fleksjob i en undervisningsinstitution pr 1. maj 2007 med 27,5 time ugentligt. Du blev fyret fra fleksjobbet i oktober 2008 i forbindelse med sygemelding på grund af knæsmerter og psykiske problemer.

Du har pr. 1. juni 2010 fået tilkendt førtidspension, særligt under henvisning til dine psykiske gener.

Ved vores afgørelse af 27. marts 2008 tilkendte vi dig 15 procent i erstatning for tab af erhvervsevne med den begrundelse, at en meget beskeden del af de

gener, der havde ført til tilkendelse af fleksjobbet skyldtes arbejdsskaden.

Ved Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 30. juli 2010 fastholdt Arbejdsskadestyrelsen et erhvervsevnetab på 15 procent. De lagde vægt på, at overgangen til førtidspension ikke skyldtes arbejdsskaden.

3F Aalborg har anmodet om genoptagelse den 24. januar 2011, da udtalelsen fra Retslægerådet ifølge forbundet dokumenterer, at hele erhvervsevnetabet skyldes den anerkendte arbejdsskade.

Du oplyser i besvarelse af spørgeskema af 7. februar 2011, at du fortsat modtager førtidspension.

Vi har lagt vægt på, at følgerne af arbejdsskaden har medført varige angstsymptomer. Ved vores afgørelse af 27. marts 2008 har vi som følge heraf kompenseret dig for de beskudte erhvervsmæssige skånehensyn i form af angstsymptomer og undvigeadfærd overfor situationer, der minder om traume, idet vi tilkendte dig 15 procent i erstatning for tab af erhvervsevne herfor.

Vi vurderer herefter, at overgangen til førtidspension ikke har medført et yderligere tab af erhvervsevne for så vidt angår følgerne efter arbejdsskaden. Det fremgår ikke af sagens oplysninger, at de psykiske symptomer som følge af arbejdsskaden er blevet forværret efter overgangen til førtidspension. Du er derfor ikke berettiget til yderligere erstatning på grund af arbejdsskadens følger.
..."

Den 24. maj 2013 afgav Arbejdsskadestyrelsen følgende vejledende udtalelse i henhold til erstatningsansvarslovens § 10:

"...

Vurdering

Erhvervsevnetabet er uden stillingtagen til årsagssammenhængen vurderet til 80 procent, jf. erstatningsansvarslovens § 5

Vi er ved brev af 21. august 2012 blevet bedt om en udtalelse om erhvervsevnetabet efter erstatningsansvarslovens § 10.

Andre sager

Der er også en arbejdsskadesag om samme skade. Skaden er anerkendt efter arbejdsskadesikringsloven. Erhvervsevnetabet som følge af arbejdsskaden er vurderet til 15 procent. Senest méngrad er fastsat til 10 procent af Ankestyrelsen.

Sagsfremstilling

Det fremgår af sagens akter, at G den 17. marts 2004 på sit arbejde

som buschauffør var involveret i trafikuheld, hvor en bil kørte ind i siden på den bus han førte. Uheldet i sig selv var ikke voldsomt.

G har udviklede efterfølgende psykiske gener - herunder en kronificeret tilpasningsreaktion. Desuden progredierede de psykiske gener i årene efter skaden.

G har desuden knæ- og rygener.

Erhvervsmæssigt fremgår det, at G har haft mange forskellige korterevarende ansættelser som ufraglært i diverse job såvel som selvstændig sælger, bybuschauffør, jobservicedarbejder, tilkaldevagt, har været musikchef, programmedarbejder og har også forsøgt sig som rengøringsassistent, handicaphjælper, pædagogmedhjælper og bagerlærling. Mange af disse job var for hårdt for ryggen.

På skadestidspunktet var han ansat som buschauffør, hvilket han havde været siden 2000. Efter skaden var han var sygemeldt i 3 dage, hvorefter han genoptog sit sædvanlige arbejde ledsaget af sin kæreste som sad på første række i bussen. Han kunne ikke køre alene, han kom aldrig alene på arbejdet. Efterfølgende var han sygemeldt 2 gange i ca. 10 dage og blev i juli 2004 afskediget grundet for mange sygedage.

Efterfølgende fik G bevilliget fleksjob, hvor han arbejdede omkring 27 timer ugentligt, men i takt med udviklingen i de psykiske symptomer har det ikke været muligt for G at opretholde tilknytningen til arbejdsmarkedet, og den 1. juni 2010 blev han tilkendt førtidspension.

Begrundelse for erhvervsevnetab

Vi har inddraget samtlige af sagens lægelige oplysninger samt Retslægerådets besvarelse.

Det fremgår heraf, at G efter skaden reagerede med udpræget angst. I psykiatrisk speciallægeerklæring fra 2006 blev beskrevet nogen angst. Efterfølgende er der i andre erklæringer beskrevet mere omfattende psykiske gener, som har udviklet sig gradvist, således at G ikke længere kan varetage et job..

Retslægerådet vurderer blandt andet, at der forudbestående har været en forstyrret personlighedsstruktur. Det anføres at der efter 2004 er opstået psykiske gener med angst, tristhed, hukommelsesbesvær, dependens og mareridt, og at trafikulykken i 2004 har haft en betydning for udviklingen af disse gener.

Ligeledes fremgår det af de lægelige akter, at G har betydelige rygener samt knægener.

Vi har herefter lagt vægt på sagens sociale og økonomiske oplysninger, herunder især:

- Akter fra Vesthimmerlands Kommune
- Oplysninger fra G selv
- Funktionsbeskrivelser i de lægelige akter.

Erstatning for tab af erhvervsevne efter erstatningsansvarsloven skal kompensere for den indtægtsnedgang som skyldes skadens følger. Vi skal vurdere, hvad G ville kunne tjene hvis skaden ikke var sket og sammenholde det med hans indtægtsmuligheder med skaden.

Der ydes kun erstatning for tab af erhvervsevne, hvis indtægtstab er 15 procent eller derover.

Vi har på baggrund af sagens akter lagt til grund, at G er ordblind, og har haft meget forskellig ufaglært arbejde. Han har i mange år lidt af rygener, hvilket resulterede i revalidering til buschauffør. Han er endvidere opereret for knægener, men har forsat betydelige gener.

Vi har endvidere lagt til grund, at G efter aktuelle skade har udviklet tiltagende psykiske symptomer. Han måtte opgive sit job som buschauffør. Han blev herefter tilkendt fleksjob omkring 27 timer ugentligt, men i 2008 fik han det tiltagende psykisk dårligt. Han havde samtidig gener fra ryg og knæ. I juni 2010 blev han tilkendt førtidspension.

Vi har fastsat erhvervsevnetabet ud fra indtægtsgrundlaget i årene forud for skaden. Indtægten var i 2003 204.227,- svarende til omkring 265.500,- i aktuelt niveau.

Vi har ved vurderingen af erhvervsevnetabet lagt vægt på, at G jf. speciallægeerklæring af september 2008 blandt andet beskrives med tanke- og koncentrationsbesvær, er psykomotorisk hæmmet, gør ting langsomt. Endvidere har han i perioder flere dage i træk med øget aktivitet, rastløshed, øget taletrang, koncentrationsbesvær og letafledelighed.

Han har ændret personlighed ved at blive mere mistroisk, kronisk anspændt og vagtsom. Det beskrives derudover, at han kan være persevererende og nærmest apatisk samt har uhæmmet impulsadfærd.

Han lider blandt andet af gennemgående tristhed, afbrudt af perioder med hypomani, vedvarende ulystpræg, interessedtab, træthed, nedsat selvtillid, koncentrationsbesvær, hæmning, søvnbesvær, irritabilitet, mistro, vagtsomhed.

Vi har endvidere lagt vægt på, at funktionsniveauet er blevet stadig mere på-

virket at disse gener, således at han grundet psykiske forhold måtte opgive sit fleksjob i 2008.

Vi finder, at G erhvervsevne er nedsat med mere end 3/4 grundet de psykiske forhold, idet han ikke kan indgå i de sociale sammenhænge på en arbejdsplads og generelt har et yderst ringe funktionsniveau, når han er nødt til at være sammen med andre.

Vi vurderer herunder lægeligt set, at funktionsnedsættelse er svær, og at den er varig.

Vi er opmærksomme på, at G har betydelige ryg- og knæ smerter. Han er indimellem sengeliggende. Der har i mange år været skånehensyn grundet rygbelastende arbejde. Han havde dog forud for ulykken i 2004 fuldtidsjob som chauffør. Han har endvidere efterfølgende haft betydelige knægener.

Vi har imidlertid vurderet, at den psykiske tilstand alene bevirker, at G erhvervsevne er svært nedsat og alene kan omsættes til indtægtsgivende arbejde af meget begrænset betydning. Vi finder i den forbindelse, at ryg- og knægenerne ikke nedsætter det arbejdsmæssige funktionsniveau yderligere i forhold til den nedsættelse, der følger af de psykiske forhold.

Vi har i forlængelse af ovenstående fastsat erhvervsevnetabet til skønsmæssigt 80 procent. Vi finder, at nedsættelse skyldes de psykiske forhold.

..."

G har blandt andet forklaret, at han havde forskellige småjobs på fuldtidsplan inden ulykken. Han fik problemer med ryggen, da han var i lære som ung. Da han fik problemer med ryggen igen som voksen, kom han under revalidering som buschauffør. Han arbejdede derefter fra januar 2000 på fuld tid som buschauffør og var glad for sit job og kontakten med kunderne.

Han så bilen holde på en sidevej, inden påkørslen af bussen. Han trak lidt ud. Personbilen ramte bussen i siden, da manden kørte frem og ramte bussen. Døren forrest i bussen blev klemmt ind og kunne ikke anvendes. Det virkede voldsomt og de 2 børn, der var i bussen begyndte at græde. En voksen passager forsvandt ud af bussen, hvilket bekymrede ham meget i lang tid, da han ikke vidste, hvad der var sket med manden. En kollega kom og tog sig børnene og han kørte selv bussen tilbage til busanlægget, men forstår ikke i dag, at han gjorde det.

Da han kom hjem kom alle tanker. Han kunne ikke samle tanker og begyndte at græde og tænkte på passagerne. Han talte med en eller anden, som han ikke husker, hvem var, men han sygemeldte sig til eftermiddagsvagten, da han ikke magtede at gå på arbejde. Han talte med en psykolog samme af-

ten i telefonen.

Han gik på arbejde igen efter nogle dage, men det gik ikke så godt. Han var bange for at køre selv og skulle forbi ulykkesstedet hver dag på sin rute. Det endte med, at han kæreste kørte med i bussen hver dag og sad på det forreste sæde i bussen. Når de nærmede sig ulykkesstedet blev han angst og kørte langsomt. Det gik en uges tid, men han måtte derefter sygemelde sig igen. Da hans kæreste fik arbejde og ikke kunne køre med mere, gik det helt galt og han ødelagde 2 busser ved at køre på den ene med den anden, da han ikke kunne koncentrere sig ordentlig om at parkere bussen.

Han kan ikke køre bus i dag. Han kan ikke tage et offentligt transportmiddel. Det har han forgæves forsøgt. Han bliver altid kørt i privat bil af en han har tillid til, når han skal noget.

Han har altid været i stand til at arbejde på trods af sine rygproblemer og har også været i stand til at have et fuldtidsjob på trods af generne i sine knæ. Han har socialangst og kan ikke være i selv mindre forsamlinger.

Oplyst om, at der i 1998-99 var der en episode, hvor han besvimelede derhjemme, forklarede han, at ikke husker episoden. Han har efter ulykken haft svært ved at huske. Han er angst for at være alene og er flyttet, da han ikke var tryk i den tidligere bolig.

Sagsøgeren har fri proces.

Parternes synspunkter

Sagsøgeren har henholdt til sig til det i påstandsdokument af 27. maj 2013 anførte, der er uddybet under proceduren.

Sagsøgeren har herunder gjort gældende,

at sagsøgte, som ansvarsforsikrer for den bil, der var årsag til trafikulykken den 17. marts 2004, har anerkendt erstatningspligten overfor sagsøger og som følge heraf er forpligtet til at betale sagsøger fuld erstatning,

at sagsøger forinden ulykken den 17. marts 2004 havde fast tilknytning til arbejdsmarkedet og udførte arbejde på fuld tid,

at Retslægerådets erklæring af 2. september 2010 dokumenterer, at sagsøgers psykiske tilstand efter ulykken den 17. marts 2004 er forværret,

at ulykken er af afgørende betydning for, at sagsøgers nuværende tilstand kan betegnes som en tilpasningsreaktion, der efterhånden har antaget kronisk karakter,

at ulykken dermed var den udløsende årsag til sagsøgers sygeperiode efter den 17. marts 2004, og til stadighed har været medvirkende årsag til sagsø-

gers sygemelding,

at ulykken var den udløsende årsag til sagsøgers konstaterede erhvervsevnetab, jf. bilag 43, hvilket i erstatningsretlig sammenhæng er tilstrækkeligt til at pålægge sagsøgte at betale fuld erstatning,

at det i erstatningsretlig henseende ikke kan komme sagsøgeren til skade, at han på ulykkestidspunktet eventuelt måtte anses for at være særlig sårbar,

at bevisbyrden for at sagsøger erhvervsevnetab helt eller delvis vedrører andre forhold påhviler sagsøgte,

at denne bevishyrde ikke er løftet,

at sagsøgers erstatning for tabt arbejdsfortjeneste rettelig kan opgøres til kr. 322.902,70,

at sagsøgers positive udgifter rettelig kan opgøres til kr. 375,00, og at sagsøgers samlede erhvervsevnetab i overensstemmelse med bilag 42 skal fastsættes til 80%, hvorfor sagsøgers differencekrav vedrørende erstatning for tab af erhvervsevne kan opgøres til kr. 1.807.213,00 med fradrag af de kr. 68.918,00, der allerede er udbetalt af sagsøgte i differencekravserstatning.

Sagsøgte har henholdt til sig til det i påstandsdokument af 31. maj 2013 anførte, der er uddybet under proceduren.

Sagsøgte har ad den principale påstand gjort gældende, at sagsøger ikke har løftet bevisbyrden for, at sagsøger er påført et erhvervsevnetab på mere end 15 %.

Endvidere gør sagsøgte gældende, at der ikke er årsagssammenhæng mellem uheldet den 17. marts 2004 og sagsøgers sygemelding, hvorfor sagsøger ikke er berettiget til tabt arbejdsfortjeneste.

Erhvervsevnetab

Sagsøgte gør gældende, at sagsøgers forudbestående gener er den altovervejende hovedårsag til sagsøgers nedsatte erhvervsevne.

Dette understøttes af speciallægeerklæringen fra speciallæge i psykiatri Kirsten Tvede, hvoraf det fremgår, at sagsøger forud for uheldet led af massive psykiske personlighedsmæssige problemer.

Endvidere underbygges det af karakteren af det uheld, som sagsøger var involveret i den 17. marts 2004. Uheldet medførte alene materiel skade, og sagsøger kørte efterfølgende bussen tilbage i garagen. Der var således ikke tale om et voldsomt uheld med personskaade til følge.

Det gøres således gældende, at uheldet alene har forårsaget en meget beskednen forværring af sagsøgers psyke, hvorfor sagsøger alene er berettiget til erstatning for et erhvervsevnetab på 15 %, hvilket sagsøgte allerede har erstatet sagsøger.

Denne vurdering af sagsøgers erhvervsevnetab er i overensstemmelse med Arbejdsskadestyrelsen og Ankestyrelsens vurderinger af sagsøgers erhvervsevnetab.

Sagsøger hævder imidlertid på baggrund af Retslægerådets besvarelse af 2. september 2010 sammenholdt med den vejledende udtalelse om erhvervsevnetabet efter erstatningsansvarslovens § 10 fra Arbejdsskadestyrelsen, at Arbejdsskadestyrelsen og Ankestyrelsens afgørelser i arbejdsskadessagen vedrørende erhvervsevnetabet skal tilsidesættes.

I Arbejdsskadestyrelsen og Ankestyrelsens afgørelser har Retslægerådets besvarelse indgået som en del af afgørelsesgrundlaget.

Arbejdsskadestyrelsen og Ankestyrelsen har således vurderet sagsøgers erhvervsevnetab på baggrund af Retslægerådets besvarelse, hvilket dog ikke har ført til en ændring af vurderingen af, at sagsøgers erhvervsevnetab som følge af uheldet ikke er højere end 15%.

Ankestyrelsen anerkender, at arbejdsskaden har medført varige angstsymptomer, men at disse kun har medført beskedne erhvervsmæssige skånehensyn i form af angstsymptomer og undvigeadfærd overfor situationer, der minder om traumet, hvorfor Ankestyrelsen fastholder, at sagsøger blot har lidt et erhvervsevnetab på 15 % som følge af arbejdsulykken.

Ankestyrelsens afgørelse er således efter sagsøgtes opfattelse i overensstemmelse med Retslægerådets besvarelse.

Hertil skal sagsøgte gøre opmærksom på, at det hører til Arbejdsskadestyrelsen og Ankestyrelsen primære funktioner at fastsætte erhvervsevnetabet på personer, der har været udsat for en arbejdsskade og derfor er de mest kompetente organer til denne opgave.

Sagsøgte gør derfor gældende, at sagsøger ikke har tilvejebragt et tilstrækkeligt grundlag til at tilsidesætte Arbejdsskadestyrelsen og Ankestyrelsens afgørelse vedrørende erhvervsevnetabet.

I den vejledende udtalelse om erhvervsevnetabet efter erstatningsansvarslovens § 10 fra Arbejdsskadestyrelsen, som sagsøgte støtter sin anbringende om, at erhvervsevnetabet skal fastsættes til 80 %, er der ikke taget stilling til årsagssammenhæng.

Den vejledende udtalelse kan således ikke tages som udtryk for erhvervsevnetabet som følge af arbejdsulykken, da Arbejdsskadestyrelsen ikke har taget stilling hertil.

Hertil bemærkes, at vurderingen af erhvervsevnetabsprocenten efter erstatningsansvarsloven og arbejdsskadessikringsloven er den samme, jf. bemærkningerne til lov om ændring af lov om erstatningsansvar af 10. januar 2001.

Det er således Ankestyrelsens afgørelse af 20. januar 2012, som ikke er fastsat på baggrund af særlige forudsætninger, der er udtryk for den reelle vurdering af sagsøgers erhvervsevnetab som følge af uheldet.

Tabt arbejdsfortjeneste

Sagsøger havde allerede forud for uheldet massive psykiske problemer.

Det udramatiske trafikuheld, som ikke medførte nogle personskader, er ikke egnet til at medføre en forværring af sagsøgers psykiske gener i sådan en grad, at det kan forklare sagsøgers sygemelding.

Årsagen til sagsøgers sygemelding skyldes således primært sagsøgers forudbestående psykiske gener, hvorfor der ikke består den fornødne sammenhæng mellem uheldet og sagsøgers sygemelding.

På den baggrund gøres det gældende, at sagsøger ikke er berettiget til tabt arbejdsfortjeneste.

Ad den subsidiaire påstand:

I den udstrækning retten måtte finde, at sagsøgers erhvervsevnetab efter arbejdsulykken den 17. marts 2004 overstiger den af Ankestyrelsen fastsatte erhvervsevnetabsprocent på 15 %, og at retten således ikke er enig i Ankestyrelsens vurdering af årsagen til sagsøgers erhvervsevnetab, må dette føre til en genforelæggelse for Ankestyrelsen med anmodning om genoptagelse af arbejdsskadesagen.

Det kan efter sagsøgtes opfattelse ikke udelukkes, at Ankestyrelsen vil være forpligtet til at følge rettens vurdering af, i hvilket omfang sagsøgers erhvervsevnetab er udløst af arbejdsulykken, og at Ankestyrelsen derfor vil genoptage arbejdsskaden med henblik på fastsættelse af et højere erhvervsevnetab.

Dette vil dels have betydning for opgørelse af et eventuelt differencekrav på erstatning for tab af erhvervsevne.

Det vil endvidere have betydning for opgørelse af erstatning for tabt arbejds-

fortjeneste.

Det fremgår således af arbejdsskadesikringslovens (ASL) § 17, stk. 3, jf. § 27, at erstatning for tab af erhvervsevne efter arbejdsskadesikringsloven tilkendes som en løbende ydelse, med mindre erhvervsevnetabet er mindre end 50 %.

Det fremgår endvidere af ASL § 17, stk. 7, at erstatningen løber fra det tidspunkt, hvor der er påvist et tab, dog ikke fra et tidspunkt, der ligger før skaden er anmeldt.

Det fremgår at retspraksis (Ufr. 2009.138 H), at retten til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste efter erstatningsansvarslovens § 2 ophører på det tidspunkt, hvorfra skadelidte er berettiget til erstatning for tab af erhvervsevne efter ASL.

Det kan derfor konstateres, at det ikke kan udelukkes, at Ankestyrelsen ved en evt. genoptagelse vil fastsætte et erhvervsevnetab, der overstiger 50 % efter ASL, og at Ankestyrelsen derfor også skal fastsætte et "virkningstidspunkt" af en forhøjet erstatning for tab af erhvervsevne efter ASL. Det kan derfor heller ikke udelukkes, at Ankestyrelsen derved vil fastsætte "virkningstidspunktet" til et tidligere tidspunkt end det skæringstidspunkt, som sagsøger anvender for opgørelse af erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Det kan derfor på det foreliggende grundlag ikke vurderes, hvilket differencrav på erstatning for tab af erhvervsevne sagsøger måtte være berettiget til, ligesom det ikke på det foreliggende grundlag kan vurderes, hvor længe sagsøger i givet fald kan kræve erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Derfor bør sagsøgte frifindes for tiden, hvis retten finder det bevist, at erhvervsevnetabet efter arbejdsulykken er højere end vurderet af Ankestyrelsen, idet det må afventes, om rettens vurdering vil medføre genoptagelse af arbejdsskadesagen.

Rettens begrundelse og afgørelse

Det kan ved sagens afgørelse som ubestridt lægges til grund, at sagsøgeren forud for trafikulykken den 17. marts 2004 havde fuld erhvervsevne, da han på tidspunktet for ulykken havde arbejdet som buschauffør på fuld tid i godt 4 år på trods af hans forud bestående lidelser i knæ og ryg og hans forud bestående personlighedsmæssige problemer.

Efter indholdet af de lægelige akter, Retslægerådets besvarelse og sagsøgerens forklaring om tiden efter ulykken kan det videre lægges til grund, at på kørslen den 17. marts 2004 var den udløsende faktor for nedsættelsen af sag-

søgerens erhvervsevne. Erhvervsevnetabet kan i overensstemmelse med Arbejdsskadestyrelsens udtalelse af 24. maj 2013 fastsættes til 80 %, idet bemærkes, at styrelsen blandt andet har inddraget oplysningerne om sagsøgerens forud bestående lidelser i sin vurdering af tabet af erhvervsevne. Da opgørelsen af kravet vedrørende erhvervsevnetab er ubestridt, tager retten på denne baggrund påstanden om betaling af 1.807.213,00 kr. til følge.

Efter bevisførelsen kan det lægges til grund, at sagsøgerens sygdomsforløb blev udløst af ulykken, og at denne har været en afgørende årsag til udstrækningen af forløbet. Sagsøgeren har derfor ret til godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste i det påståede omfang.

Derfor og da det af sagsøgte i øvrigt anførte ikke kan føre til andet resultat tager retten i det hele sagsøgerens principale påstand til følge.

Efter sagens udfald og forløb skal sagsøgte betale sagens omkostninger til statskassen med 245.092, der dækker 49.780 kr., der udgør den retsafgift, der skulle have været betalt til statskassen, hvis ikke sagsøgeren havde haft fri proces. Det resterende beløb dækker udgiften til sagsøgerens advokatbi-stand under sagen.

Thi kendes for ret:

Forsikring A/S skal inden 14 dage betale G
2.061.572,70 kr. med tillæg af procesrente af 116.574,03 kr. fra den 8. december 2005, af 312.281,67 kr. fra den 11. februar 2009 og af 1.632.717,00 kr. fra den 13. oktober 2011.

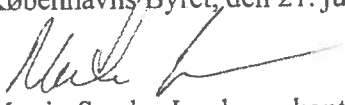
Inden samme frist skal
omkostninger til statskassen.

Forsikring A/S betale 245.092 kr. i sags-

Sagsomkostningsbeløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.

Vivi Sønderkov Møller
dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Københavns Byret, den 21. juni 2013.

Martin Sander Jacobsen, kontorfuldmægtig